

Speciaal voor de foto (en ze haalden er hun beste fotoapparaat bij) op hun paasbest: de conflictbemiddelaars van 7 Verwarming; Alessandro, Stan, Axel, Niels en Aaron (David ontbreekt op de foto)

Een conflict is als een vulkaan

Conflictbemiddeling door zevendejaars in GTSM

De voorbije weken zag je overal vier stippen op de hand tegen pesten: op school, in kranten en tijdschriften, op radio en tv. Maar de jongens van 7 Verwarming in de Gemeentelijke Technische School van Merchtem (GTSM) gaan een stuk verder: ze zijn niet alleen tegen pesten, ze kiezen ervoor om conflictbemiddelaar te worden. Er zijn naast pesten nog wel andere moeilijke situaties in het samen leven, leren en spelen op school. Waar 'stip it' vooral over bewustwording gaat, wil conflictbemiddeling problemen concreet oplossen.

Toeval en aandacht

Hoe zijn die zevendejaars zover gekomen? Door een samenspel van toeval en aandacht. Stan Van Loosveldt hoorde toevallig van problemen in een lager studiejaar. Hij sprak er de leerlingbegeleider Katrien Borms over aan en vroeg of en hoe hij kon helpen. En de bal ging aan het rollen. Mevrouw Borms had op haar vroegere school goede resultaten ervaren met conflictbemiddeling door leerlingen

voor leerlingen. Het blijkt dat jongeren onderling veel beter in staat zijn hun problemen op te lossen dan door tussenkomst van volwassenen (leraren, ouders). Kinderen en jongeren bespreken hun ruzies ook liever met leeftijdsgenoten. Volwassenen relativiseren al gauw een probleem van een kind of jongere: ‘och kind, dat gaat voorbij, er zijn ergere dingen dan dat.’ Voor de jongere in kwestie is een vriend(in) die plots niet meer met je wil spreken een groot probleem.

De vraag van Stan werd vertaald in een heuse opleiding tot conflictbemiddelaar. Dat startte voor de 7de jaars best onwennig en confronterend. Mevrouw Katrien maakte van enkele lessen PAV (Project Algemene Vakken) gebruik om de jongens wegwijs te maken in hun eigen gedrag en conflictstijl. Conflicten maken deel uit van het samen leven: mensen verschillen zoveel van elkaar dat samen spelen, leren en werken zonder conflicten bijna ondenkbaar is. Ze maakt gebruik van de bekende Russische poppetjes die ze ‘gedragspoppetjes’ noemt. Wat voor iemand ben ik zelf? Het grootste poppetje dat altijd dominant wil zijn, op de voorgrond wil staan en anderen overheersen? Veel pestgedrag komt voor uit eigen angst en onzekerheid: als ik mezelf opblaas en groter maak, kan ik overleven. Of ben ik het kleinste poppetje dat zich voortdurend verbergt en zegt ‘Dat kan ik niet’? Of kan ik in de groep op een veilige manier mijn authentieke zelf zijn? Hoe kwam en komt in mijn leven een conflict tot stand en wat is mijn stijl om dat conflict aan te gaan: druk ik mijn mening door, loop ik van het conflict weg, geef ik toe om er vanaf te zijn, verkies ik samen te werken en uiteindelijk een compromis te sluiten? Het is een voortdurend balanceren tussen eigenbelang en andermans belang.

‘Peer mediation’

‘Bemiddeling door gelijken’ is een methode waarbij jongeren als bemiddelaar tussenbeide komen bij conflicten van leeftijdsgenoten. Zij zijn geen scheidsrechters die één van beide partijen gelijk geeft. Ze brengen de communicatie tussen de ruziënde leerlingen weer op gang en laten hen zo zelf oplossingen zoeken. De toekomstige bemiddelaars gingen in hun verleden op zoek naar mogelijke conflicten (en daarvoor moesten ze niet al te diep graven) en hoe daar toen een oplossing had voor gevonden kunnen worden. Naarmate de lessen vorderden, zagen steeds meer leerlingen het zitten om ook de volgende stap te zetten: een conflict stapsgewijs helpen oplossen aan de hand van een stappenplan. Een conflict is als een vulkaan. Aan de buitenkant zie je de explosie maar wat zit er allemaal onder? Het is de taak van de conflictbemiddelaar om daar naar op zoek te gaan en dat ook te verwoorden. Ze moeten als het ware als een ontdekkingsreiziger op zoek gaan naar wat de eigenlijke oorzaken zijn van het gestelde gedrag en dat ook zichtbaar maken. Niet makkelijk! Ze oefenden de conflictbemiddeling via rollenspel met verschillende conflictstijlen in verschillende situaties. En dan de laatste stap: proberen de beide partijen tot een oplossing laten komen door elk hun eigen rol en aandeel in het probleem te laten zien en te laten verwoorden wat nodig is om samen verder te kunnen. Tenslotte worden de afspraken ook op papier gezet en komt er op een afgesproken datum

nog een nazorggesprek. Eind januari was het zover: posters en flyers maakten David, Axel, Stan, Aaron, Alessandro en Niels als conflictbemiddelaars bekend. Lang moesten ze niet wachten op om hun nieuwe vaardigheden te toetsen.

Van theorie naar praktijk

In het 2de jaar zocht een leerling hulp omdat hij zich buitengesloten voelde. Hij zocht hulp en de eerste vrijwilligers Stan en Niels kwamen in actie. Conflictbemiddelaars werken altijd met z'n tweeën. Stan en Niels zijn 'ervaringsdeskundigen' want zo goed ze elkaar nu aanvoelen en aanvullen, zo 'strijdlustig' stonden ze als tweedejaars geregeld tegenover elkaar. 'Het was best wel raar om zo'n eerste keer nu echt te gaan bemiddelen, want het gaat toch over gevoelens van mensen. Maar het viel heel goed mee en het lukte om de partijen zelf een oplossing te laten vinden. Wat we nu geleerd hebben, hebben we mee voor het leven. Ook als leider in de jeugdbeweging komt dit van pas. Conflicten zijn er immers overal en ook als we er zelf deel van uitmaken hebben we er nu meer inzicht in.' Het is de bedoeling om het project met de tijd uit te breiden naar andere leerjaren. Leerlingen van de lagere jaren weten dan dat ze bij ruzie op de speelplaats, meningsverschil in de klas, pestgedrag rechtstreeks terecht kunnen bij een conflictbemiddelaar. Alleen in bepaalde gevallen wordt doorgeschakeld naar de leerlingbegeleider. Want pesten en gepest worden zijn zeker niet oké, maar conflicten zelf kunnen (helpen) oplossen, is zoveel beter. Een ideetje voor de wereld- en andere leiders? (rvh)